

MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÁO DỤC LÒNG NHÂN ÁI CHO HỌC SINH THPT TẠI TRƯỜNG PT HERMANN GMEINER VINH

Trần Thị Thu Hiền, Trần Thị Hương Trà
Email: hientranthu71@gmail.com, huongtra.tran3893@gmail.com

Tóm tắt: bài báo nêu một số biện pháp Giáo dục lòng nhân ái cho học sinh trường PT Hermann Gmeiner Vinh là kết quả nghiên cứu trong 02 năm học 2023 – 2024, 2024 – 2025. Hy vọng kết quả này sẽ là đóng góp vào việc giáo dục lòng nhân ái cho học sinh Trường PT Hermann Gmeiner Vinh trong thời gian tới.

Từ khóa: Giáo dục lòng nhân ái

SOME MEASURES FOR EDUCATING KINDNESS AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS AT HERMANN GMEINER VINH SCHOOL

Abstract: This article presents several measures for educating kindness in students at Hermann Gmeiner Vinh School, based on our research conducted over two academic years, 2023–2024 and 2024–2025. We hope that these results will contribute to fostering kindness among students at Hermann Gmeiner Vinh School in the coming time.

Keywords: education of kindness.

Nhận bài: 16/10/2025

Phản biện: 17/11/2025

Duyệt đăng: 21/11/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Lòng nhân ái trở thành một truyền thống quý báu của dân tộc Việt Nam. Lòng nhân ái là nền tảng đạo đức cốt lõi hình thành phẩm chất tốt đẹp của mỗi một con người. Đối với học sinh THPT - lứa tuổi đang trong giai đoạn hoàn thiện nhận thức và định hình nhân cách, lòng nhân ái không chỉ là phẩm chất cần thiết mà còn là nền tảng để các em phát triển kỹ năng giao tiếp, ứng xử và hòa nhập cộng đồng.

Thực tế cho thấy trong các trường THPT hiện nay, đã có rất nhiều hoạt động phát huy lòng nhân ái được tổ chức như: quyên góp ủng hộ đồng bào vùng lũ, phong trào “Áo ấm mùa đông”, “Tiếp sức đến trường”, hoạt động tình nguyện vì cộng đồng, thăm hỏi trẻ mồ côi, người già neo đơn... Tuy nhiên, phần lớn các hoạt động này còn dừng lại ở mức hưởng ứng phong trào hoặc mang tính tự phát, thiếu sự định hướng giáo dục sâu sắc và chưa được duy trì thường xuyên, liên tục.

Trường PT Hermann Gmeiner Vinh, Trường đã mang lại cơ hội học tập miễn phí cho các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn, mồ côi của làng trẻ. Đây chính là một mô hình trường học hướng tới giáo dục lòng nhân ái, tình thương và sẻ chia giúp phát triển toàn diện của học sinh.

Vậy để giáo dục và phát huy lòng nhân ái cho học sinh một cách bền vững, lâu dài và có chiều sâu, tác giả nghiên cứu và xây dựng các biện pháp có tính hệ thống, đồng bộ và gắn với các hoạt động giáo dục của nhà trường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng giáo dục lòng nhân ái cho học sinh THPT tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh

Nhằm đánh giá đúng thực trạng nhận thức và hành vi của học sinh về lòng nhân ái, tiến hành khảo sát 300 học sinh thuộc khối 10, 11, 12 trong Trường PT Hermann Gmeiner Vinh.

2.1.1. Thực trạng nhận thức về vai trò của việc giáo dục lòng nhân ái cho học sinh

Kết quả cho thấy đa số giáo viên nhận thức giáo dục lòng nhân ái cho học sinh là cực kỳ quan trọng, còn học sinh thì trên 50% cho là rất quan trọng, số lượng học sinh cho là quan trọng và không quan trọng còn chiếm tỷ lệ khá cao, điều đó làm cho Nhà trường thầy cần thiết phải giáo dục lòng nhân ái cho học sinh.

2.1.2. Thực trạng xây dựng kế hoạch giáo dục lòng nhân ái cho học sinh

Bảng 1. Thực trạng xây dựng kế hoạch giáo dục lòng nhân ái cho học sinh

TT	Nội dung	Mức độ					
		Tốt		Bình thường		Chưa tốt	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Phân tích bối cảnh nhà trường	10	33.3	15	50.0	5	16.6
2	Xác định mục đích yêu cầu giáo dục lòng nhân ái	8	26.6	14	46.6	8	26.6
3	Thiết kế chương trình, nội dung giáo dục lòng nhân ái	7	23.3	16	53.3	7	23.3
4	Lựa chọn phương thức và phương pháp giáo dục	5	16.6	15	50.0	10	33.3

Nhìn vào kết quả về xây dựng kế hoạch giáo dục lòng nhân ái cho học sinh tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh cho thấy số giáo viên xây dựng kế hoạch giáo dục lòng nhân ái chưa

thực sự tốt, cần phải cải tiến.

2.1.3. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục lòng nhân ái cho học sinh

Bảng 2. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục lòng nhân ái cho học sinh

TT	Nội dung	Mức độ					
		Tốt		Bình thường		Chưa tốt	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Thành lập ban tổ chức chỉ đạo thực hiện kế hoạch	10	33.3	15	50.0	5	16.6
2	Tổ chức thực hiện nội dung phương pháp giáo dục	12	40.0	12	40.0	6	20.0
3	Bồi dưỡng năng lực cho GV	15	50.0	10	33.3	5	16.6
4	Huy động nguồn lực	10	33.3	16	53.3	4	13.3
5	Xác lập các điều kiện để thực hiện kế hoạch	12	40.0	16	53.3	2	6.6

2.1.4. Thực trạng nhu cầu của học sinh về việc phát huy lòng nhân ái

Để đánh giá nhu cầu của học sinh, tác giả tiến hành khảo sát qua bảng hỏi Google Forms với 300

học sinh lớp 10, 11, 12 tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh. Kết quả thu được rất đáng khích lệ và cho thấy học sinh rất mong muốn có thêm các hoạt động thực chất:

Bảng 3. Thực trạng nhu cầu của học sinh về việc phát huy lòng nhân ái

TT	Nội dung	Mức độ	
		SL	Tỷ lệ %
1	Mong muốn được trực tiếp tham gia các chuyến đi thiện nguyện, thăm trung tâm bảo trợ xã hội, trại trẻ mồ côi, bệnh viện, để được gặp gỡ, trao quà và trò chuyện với những người có hoàn cảnh khó khăn	255/300	85.0
2	Bày tỏ thích thú với các cuộc thi sáng tạo như viết truyện ngắn, sáng tác thơ, làm video clip về tấm gương việc tốt, nhằm lan tỏa câu chuyện đẹp trong học đường và xã hội	234/300	78.0
3	Mong muốn có "Ngày nhân ái" định kỳ trong năm học, với các hoạt động đổi sách lấy nụ cười, trao yêu thương qua những món quà nhỏ, tổ chức sân chơi giao lưu - kể chuyện truyền cảm hứng	210/300	70.0
4	Đề xuất có "hòm thư sẻ chia" đặt tại trường và hòm thư điện tử để các em được viết, bày tỏ cảm xúc, chia sẻ câu chuyện tử tế mà mình chứng kiến hoặc tham gia.	195	65.0
5	Mong muốn nhà trường tổ chức những buổi tọa đàm, đối thoại mở giữa học sinh và giáo viên, mời chuyên gia kỹ năng sống để truyền cảm hứng về lối sống tử tế, nhân ái.	186	62.0

Qua kết quả khảo sát nhận thấy, các em học sinh tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh đã thể hiện sự quan tâm mạnh mẽ đối với các hoạt động phát huy lòng nhân ái, mong muốn được tham gia nhiều hơn vào các chương trình thiện nguyện và hỗ trợ cộng đồng. Tuy nhiên, nhu cầu này vẫn chưa được đáp ứng đầy đủ, đặc biệt là về các cơ hội thực tế để học sinh có thể trực tiếp tham gia

và trải nghiệm. Các em mong muốn nhà trường tiếp tục tổ chức các hoạt động nhân văn, gắn liền với việc giáo dục đạo đức, giúp các em phát triển lòng nhân ái một cách thực tiễn và bền vững hơn.

2.2. Biện pháp giáo dục lòng nhân ái cho học sinh THPT tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh

Từ kết quả khảo sát thực tiễn và đặc biệt nhu cầu mong muốn của học sinh tại Trường PT

Hermann Gmeiner Vinh, đề xuất một số biện pháp nhằm giáo dục lòng nhân ái cho học sinh như sau:

2.2.1. Đa dạng hóa hình thức tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức về lòng nhân ái cho học sinh tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh

*** Mục tiêu**

Nâng cao nhận thức cho học sinh về ý nghĩa và vai trò của lòng nhân ái trong cuộc sống học đường và cộng đồng.

Giúp các em hiểu rằng lòng nhân ái không chỉ là những việc làm lớn lao, mà có thể bắt đầu từ những hành động nhỏ, giản dị hằng ngày.

Hình thành cho học sinh thói quen suy nghĩ tích cực, biết quan tâm, chia sẻ và lan tỏa sự yêu thương qua các hoạt động sáng tạo và đa dạng.

*** Nội dung và cách thức thực hiện**

Tuyên truyền biểu hiện, vai trò các biện pháp để phát huy lòng nhân ái cho học sinh.

Ví dụ: Xây dựng những tiểu phẩm kịch ngắn xoay quanh các chủ đề:

Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường.

Những hành động nhỏ nhưng ý nghĩa lớn: giúp bạn học yếu, nhặt được của rơi trả lại người mất, san sẻ cơm trưa với bạn hoàn cảnh khó khăn, quét dọn phòng học và sân trường...

Câu chuyện giản dị từ đời thường: một lời xin lỗi đúng lúc, một câu cảm ơn chân thành, sự giúp đỡ bất ngờ dành cho người lao công, bảo vệ trường, giáo viên hay các bạn học sinh...

*** Cách thức thực hiện**

Bước 1: Xây dựng kế hoạch hoạt động từ đầu năm học và phân công cụ thể cho từng khối lớp xây dựng kịch bản dưới sự hướng dẫn của giáo viên chủ nhiệm và giáo viên môn Ngữ văn (kết hợp rèn kỹ năng xây dựng cốt truyện và diễn đạt).

Bước 2: Các lớp được giao nhiệm vụ trình diễn tiểu phẩm vào tiết hoạt động trải nghiệm đầu tuần, buổi họp Phụ huynh hay các hoạt động về lòng nhân ái ở trường.

Đặc biệt khuyến khích học sinh tự viết kịch bản từ chính câu chuyện xảy ra trong trường lớp mình.

Bước 3: Sau mỗi buổi diễn, Ban Giám hiệu, Đoàn trường, giáo viên chủ nhiệm cùng toàn thể học sinh tham gia trao đổi, rút ra bài học và thông điệp cốt lõi.

2.2.2. Tuyên truyền qua các buổi nói chuyện chuyên đề, tọa đàm và chuyên mục "Việc tốt mỗi ngày"

*** Mục tiêu:** Tuyên truyền cho các em học sinh thông qua các buổi tuyên truyền.

*** Nội dung thực hiện**

Mời các diễn giả là nhà giáo dục, nhà tâm lý hoặc những tấm gương sống đẹp giao lưu trực tiếp với học sinh.

Phối hợp tổ chức tọa đàm "Học sinh THPT và hành trình gieo mầm yêu thương", để học sinh được trực tiếp đặt câu hỏi, trao đổi suy nghĩ.

Duy trì chuyên mục "Mỗi tuần một câu chuyện đẹp" trên bảng tin truyền thông và trên fanpage nhà trường, nơi đăng tải những câu chuyện tử tế do chính các em ghi chép và gửi về.

*** Cách thức thực hiện**

Bước 1: Xây dựng kế hoạch đầu năm học với các nội dung cụ thể theo từng chủ điểm.

Bước 2: Đăng nội dung kế hoạch lên Fanpage nhà trường và các nhóm Zalo, Facebook với giáo viên chủ nhiệm và bí thư cách thức:

Mỗi học kỳ tổ chức ít nhất 01 buổi tọa đàm chuyên đề. Trước đó, phát phiếu lấy ý kiến học sinh để nắm nhu cầu và xây dựng nội dung sát thực tiễn.

Giáo viên chủ nhiệm mỗi tháng gửi về 01 câu chuyện hay từ lớp mình, được Ban tuyên truyền biên tập và công khai treo lên bảng tin "Góc việc tốt".

Học sinh mỗi tuần được khuyến khích viết "Nhật ký việc tốt" nộp vào hòm thư nhân ái. Tiết hoạt động trải nghiệm cuối tuần sẽ lựa chọn 1 - 2 câu chuyện để chia sẻ cùng lớp.

Bước 3: Ban chấp hành Đoàn trường cuối tuần sẽ kiểm tra và lựa chọn bài để chia sẻ trong toàn trường.

2.2.3. Phát huy vai trò nêu gương trong giáo dục lòng nhân ái học sinh thông qua mỗi cán bộ, giáo viên, nhân viên trong nhà trường

Để phát huy vai trò nêu gương trong giáo dục lòng nhân ái cho học sinh thông qua mỗi cán bộ, giáo viên, nhân viên trong nhà trường, Ban Giám hiệu, Đoàn trường đã xây dựng văn hóa nhà trường với giá trị nhân ái.

*** Nội dung:** Mỗi cán bộ, giáo viên, nhân viên là người đi đầu trong các hoạt động giáo dục về lòng nhân ái.

*** Cách thức thực hiện**

Bước 1: Lập kế hoạch cụ thể cho từng hoạt động

Bước 2: Lựa chọn nội dung phù hợp với tình

hình thức để tổ chức các buổi hoạt động trải nghiệm, các hoạt động ngoại khóa để giáo dục về lòng nhân ái, tinh thần đoàn kết và sẻ chia.

Bước 3: Khuyến khích cán bộ, giáo viên, nhân viên trong trường thể hiện lòng nhân ái qua các hoạt động từ thiện, quyên góp, hỗ trợ các gia đình học sinh khó khăn hay học sinh ở làng trẻ em SOS Vinh. Đưa các giá trị như "Yêu thương", "Chia sẻ", "Tôn trọng" vào các tiêu chí đánh giá chất lượng giáo dục, rèn luyện học sinh.

Hoạt động "Bữa cơm yêu thương": Sau khi lên kế hoạch và nội dung, toàn thể giáo viên trường đóng góp về vật chất và tinh thần, tự tay nấu những bữa cơm cho các em học sinh ở làng trẻ em SOS. Đây không chỉ là việc cung cấp bữa ăn, mà còn là sự kết nối về mặt tình cảm, tạo ra một môi trường ấm áp, an lành, hạnh phúc cho các em. Thiết nghĩ, đối với các trường bạn cũng có thể nhân rộng mô hình này để dành tặng cho các bạn học sinh có hoàn cảnh khó khăn, giúp các em tự tin hơn trên con đường chinh phục tri thức.

2.2.4. Xây dựng mô hình Câu lạc bộ để phát huy lòng nhân ái cho học sinh tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh

*** Mục tiêu:**

Hình thành một môi trường hoạt động thường xuyên, bền vững giúp học sinh được thể hiện, rèn luyện và phát huy lòng nhân ái qua các hoạt động cụ thể.

Phát triển cho học sinh kỹ năng lãnh đạo trẻ, kỹ năng tổ chức sự kiện, khả năng làm việc nhóm và tinh thần trách nhiệm cộng đồng. Tạo điều kiện để các em trở thành "người truyền cảm hứng" lan tỏa thông điệp yêu thương đến toàn trường.

*** Nội dung và cách thức thực hiện:**

Thành lập câu lạc bộ với tên gọi ý nghĩa

Đề xuất với Ban Giám hiệu và Đoàn trường thành lập Câu lạc bộ "Trái tim hồng". Ban cố vấn gồm: Hiệu phó phụ trách chuyên môn, Bí thư Đoàn trường và 2 giáo viên chủ nhiệm giàu kinh nghiệm. Thành viên Câu lạc bộ là học sinh tự nguyện đăng ký tham gia, ưu tiên các học sinh có tinh thần thiện nguyện, năng động và mong muốn cống hiến.

Xây dựng cơ cấu tổ chức Câu lạc bộ rõ ràng

Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ: Chủ tịch, Phó chủ tịch, Thư ký và Trưởng các ban (Ban tổ chức, Ban truyền thông, Ban nội dung, Ban hậu cần).

Thành viên phân chia theo nhóm: Nhóm tổ chức sự kiện, nhóm viết bài - sáng tác, nhóm thiện nguyện - giao lưu cộng đồng, nhóm tuyên truyền online.

Mỗi tháng tổ chức họp định kỳ, phân công nhiệm vụ và đánh giá kết quả hoạt động.

Lên kế hoạch hoạt động theo từng tháng và chủ đề cụ thể

Tháng 9: Khởi động bằng chương trình "Trao yêu thương - Nhận nụ cười" (giao lưu, chia sẻ đầu năm, kết nối thành viên mới).

Tháng 10: Tổ chức hội thảo "Từ trái tim đến hành động" mời cựu học sinh thành đạt về nói chuyện.

Tháng 11: Phối hợp cùng Đoàn trường tổ chức "Tuần lễ việc tốt" nhân Ngày Nhà giáo Việt Nam.

Tháng 12: Phát động dự án "Đông ấm cho em" - tự tổ chức quyên góp và đi trao quà tại bệnh viện Sản Nhi.

Tháng 1: "Xuân yêu thương" ở làng trẻ em SOS.

Tháng 3: Phát động cuộc thi viết hoặc làm clip "Hành trình sẻ chia" với phần thưởng và trình chiếu sản phẩm trong lễ tổng kết.

Xây dựng các chuyên mục tuyên truyền của Câu lạc bộ

Chuyên mục "Nhật ký việc tốt" đăng định kỳ trên Fanpage của trường (mỗi tuần 2 câu chuyện được chọn từ Câu lạc bộ biên tập và đăng tải).

Chuyên mục "Nhân ái online" - tổ chức các buổi livestream đối thoại giữa các thành viên Câu lạc bộ với học sinh toàn trường, chia sẻ câu chuyện đẹp và truyền cảm hứng.

Góc "Hòm thư yêu thương": nơi học sinh toàn trường gửi những câu chuyện hay hoặc lời chúc, lời cảm ơn đến người bạn bí mật của mình; Câu lạc bộ sẽ chọn lọc và công khai vào mỗi dịp đặc biệt.

III. KẾT LUẬN

Sau gần hai năm nghiên cứu, triển khai và thực hiện đồng bộ các biện pháp phát huy lòng nhân ái cho học sinh tại Trường PT Hermann Gmeiner Vinh cho thấy lòng nhân ái - một giá trị đạo đức cốt lõi - hoàn toàn có thể được nuôi dưỡng và phát triển ở học sinh thông qua những biện pháp sư phạm thiết thực, gần gũi và sáng tạo. Khi học sinh được tạo môi trường trải nghiệm, giao lưu,

sẽ chia và được ghi nhận kịp thời, các em sẽ chủ động hành động và lan tỏa những việc làm tử tế trong đời sống hàng ngày. Sự phối hợp giữa nhà trường - gia đình - xã hội chính là yếu tố quyết định thành công, giúp phong trào trở thành một phần của văn hóa học đường. Hoạt động tuyên truyền đa dạng, tổ chức các hoạt động thiện nguyện thực tế, duy trì mô hình Câu lạc bộ và ghi nhận - nhân rộng việc tốt là các giải pháp

hiệu quả, phù hợp với học sinh THPT trong bối cảnh hiện nay.

Các hoạt động đã góp phần hình thành và phát triển nhân cách tốt đẹp cho học sinh, xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, nhân văn và bền vững. Đây không chỉ là các hoạt động nhất thời mà đã trở thành nét đẹp văn hóa của Trường PT Hermann Gmeiner Vinh, tạo nền tảng cho thế hệ học sinh sống tử tế, biết yêu thương và cống hiến.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*, Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Luật Giáo dục nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022), *Tài liệu tập huấn giáo viên chủ nhiệm về xây dựng trường học hạnh phúc và giáo dục giá trị sống cho học sinh THPT*, lưu hành nội bộ.

GS.TS Phạm Minh Hạc (2015), *Giáo dục nhân cách học sinh trong thời đại mới*, Tạp chí Khoa học Giáo dục - Bộ GD&ĐT.

Nguyễn Thị Thu Huyền (2020), *Phát triển kỹ năng sống và xây dựng lối sống tích cực cho học sinh THPT*, Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

PGS.TS. Trần Thành Nam (2021), *Giáo dục giá trị sống, giáo dục cảm xúc và kỹ năng xã hội cho học sinh*, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.